

Alminnelige forretningsvilkår for handel med finansielle instrumenter mv. gjennom Sparebanken Vest

(Gjeldende fra 1. januar 2023. Basert på standard utarbeidet av Verdipapirforetakenes Forbund)

Disse alminnelige forretningsvilkårene (de «Alminnelige Forretningsvilkårene») for Sparebanken Vest («Foretaket») er utarbeidet på bakgrunn av norsk lovgivning og lovgivning innen EU og EØS-området som verdipapirforetak er forpliktet til å følge. Vilråene erstatter i sin helhet Foretakets tidligere versjoner av forretningsvilkårene.

Foretakets kunder anses å ha vedtatt de Alminnelige Forretningsvilkårene som bindende for seg når Kunden, etter å ha signert «Rammeavtale for handel med finansielle instrumenter» eller «Rammeavtale investeringstjenester» (samlet «Rammeavtalen») eller etter å ha mottatt de Alminnelige Forretningsvilkårene, inngir ordre, inngår avtaler eller gjennomfører handel med Foretaket.

Disse forretningsvilkårene kan endres med bindende virkning for Foretakets kunder dersom endringene ikke er til ugunst for Foretakets kunder. I slike tilfeller gjelder endringene fra det tidspunkt kundene får melding om endringene. Ved eventuelle endringer til ugunst for Foretakets kunder, gjelder en varslingsplikt på to måneder før endringene settes i verk.

Dersom Kunden motsetter seg endringene, må Kunden i begge tilfeller som nevnt ovenfor, melde fra til Foretaket før det oppgitte tidspunktet for ikrafttredelse av endringene. En slik melding gir Foretaket rett til å si opp avtalen med Kunden.

Kunden anses å ha akseptert å motta melding om endringer per e-post dersom Kunden har oppgitt e-post adresse til Foretaket. Endringer vil ikke ha virkning for ordre, handler, transaksjoner med videre som er inngitt eller gjennomført før tidspunktet for meddelelsen av endringene.

1. Kort om Foretaket

1.1 Kontaktinformasjon

Sparebanken Vest
832 554 332
Jonsvollsgaten 2
4011 Bergen
www.spv.no

1.2 Kommunikasjon med Foretaket

Kundens skriftlige henvendelser skal sendes pr epost, brev, eller etter avtale pr SWIFT eller annen elektronisk kommunikasjon til den enhet i Foretaket eller kontaktperson som er rette mottaker. Dersom Kunden ikke vet hvem som er rette vedkommende for henvendelsen, må Kunden kontakte Foretaket.

Kunden kan i kommunikasjon med Foretaket benytte norsk eller engelsk.

1.3 Tilknyttede agenter

Foretaket kan benytte tilknyttede agenter til å markedsføre sine tjenester, skaffe oppdrag, motta og formidle ordre, plassere finansielle instrumenter og investeringstjenester som Foretaket tilbyr. Foretaket er ansvarlig for all virksomhet agenten forestår på Foretakets vegne.

En oversikt over Foretakets tilknyttede agenter vil være tilgjengelig på Foretakets hjemmeside www.spv.no

1.4 Hvilke tjenester Foretaket har tillatelse til å yte

1.4.1 Foretakets investeringstjenester og investeringsvirksomhet omfatter følgende konsesjonsbelagte tjenester:

1. mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter, utførelse av ordre på vegne av kunde,
2. omsetning av finansielle instrumenter for egen regning, og
3. investeringsrådgivning.

1.4.2 Foretaket kan også tilby følgende tilknyttede tjenester:

1. oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter, kredittgivning,
2. rådgivning med hensyn til foretaks kapitalstruktur, industriell strategi og beslektede spørsmål, samt rådgivning og tjenester i forbindelse med fusjoner og oppkjøp av foretak,
3. tjenester i tilknytning til valutavirksomhet når dette skjer i forbindelse med ytelse av investeringstjenester, og
4. utarbeidelse og formidling av investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter.

1.4.3 Nærmere om investeringstjenesten investeringsrådgivning

Foretaket har konsesjon til å yte investeringsrådgivning. Foretakets investeringsrådgivning er ikke å anse som uavhengig etter de betingelser som er oppstilt i lovgivningen. Foretakets utvalg av finansielle instrumenter det gis råd om er ikke begrenset til instrumenter utstedt eller levert av Foretaket. Foretaket mottar tredjeparts betalinger. For nærmere informasjon om hva rådgivningen er basert på, se Foretakets hjemmeside.

1.5 Tilsynsmyndighet

Foretaket står under tilsyn av Finanstilsynet (organisasjonsnummer 840747972), adresse Revierstredet 3, 0151 Oslo, hjemmeside www.finanstilsynet.no

2 Hva Alminnelige Forretningsvilkår gjelder

Disse Alminnelige Forretningsvilkår gjelder for Foretakets investeringstjenester og investeringsvirksomhet, for Foretakets tilknyttede tjenester så langt de passer, samt for tjenester vedrørende transaksjoner i instrumenter som er beslektet med finansielle instrumenter.

De Alminnelige Forretningsvilkår gjelder i tillegg til særskilte avtaler som inngås mellom Foretaket og Kunden. Ved eventuell motstrid mellom slike avtaler og de Alminnelige Forretningsvilkårene skal avtalene ha forrang.

For følgende forhold vil det kunne bli inngått særskilt avtale eller tilleggsavtale:

1. handel med og clearing av standardiserte (noterte) derivatkontrakter,
2. handel med og/eller clearing av ikke-standardiserte (OTC) derivatkontrakter,
3. handel på kreditt,
4. innlån og utlån av finansielle instrumenter,
5. oppbevaring og forvaltning av finansielle instrumenter,
6. inngåelse av rente- og valutakontrakter,
7. inngåelse av avtale om pant og finansiell sikkerhetsstillelse,
8. handel med varederivater,
9. handel og oppgjør, herunder clearing i utenlandske markeder, og
10. internetthandel, herunder direkte ordreformidling til Oslo Børs eller annet regulert marked, samt eventuell programhandel.

Handel og clearing kan også være regulert av særlige handelsregler/standardvilkår ved de enkelte utførelsesplasser¹⁾ og oppgjørssentraler der handel og oppgjør/clearing gjennomføres. Ved motstrid mellom de Alminnelige Forretningsvilkårene og/eller avtaler som nevnt i foregående avsnitt og slike handelsregler/standardvilkår skal handelsregler/standardvilkår for utførelsesplassen eller oppgjørssentralen gjelde.

¹⁾ Utførelsesplass omfatter alle handelsplasser som Foretaket benytter, herunder Systematisk Internaliserer

Foretaket er i tillegg forpliktet til å følge regler for god forretningsskikk fastsatt for de enkelte markeder, herunder etiske normer fastsatt av Verdipapirforetakenes Forbund. De etiske normer og behandlingsreglene for klagesaker i henhold til disse finnes på www.vpff.no.

3 Interessekonflikter

Foretaket er forpliktet til å treffe egnede forholdsregler for å unngå at det oppstår interessekonflikter mellom Foretaket og kunder, og kunder seg imellom.

Foretaket har retningslinjer for å håndtere og forebygge interessekonflikter. En summarisk versjon av retningslinjene er tilgjengelig på Foretakets hjemmeside.

Retningslinjenes formål er å sikre at virksomhetsområdene i Foretaket opererer uavhengig av hverandre slik at Kundens interesser ivaretas på en trygghende måte. Særlig vil Foretaket vektlegge at det foreligger tilfredsstillende informasjonssperre mellom avdelinger for rådgivning og andre avdelinger, samt mellom egen markedseksponering og utførelse av ordre fra kunder.

Foretakets organisering, samt de særskilte taushetspliktbestemmelser som gjelder, kan medføre at Foretakets ansatte som har kontakt med Kunden ikke kjenner til eller kan være forhindret fra å benytte informasjon som foreligger i Foretaket selv om informasjonen kan være relevant for Kundens investeringsbeslutninger. I enkelte tilfeller vil Kundens kontaktperson(er) i Foretaket ikke ha anledning til å utøve rådgivning med hensyn til bestemte investeringer. Foretaket kan i slike tilfeller ikke gi begrunnelse for hvorfor det ikke kan gi råd eller utføre en bestemt ordre.

Foretaket og dets ansatte kan ha egne interesser i relasjon til de handler Kunden vil foreta. Dette kan blant annet følge av:

1. market-making, systematisk internalisering og annen egenhandel,
2. rådgivning og utførelse av ordre for andre kunder,
3. upubliserte investeringsanbefalinger (analyser) utarbeidet av Foretaket, og/eller
4. ansattes egne posisjoner.

4 Lydopptak og annen dokumentasjon

Foretaket foretar lovpålagt lydopptak av telefonsamtaler i tilknytning til ytelse av investeringstjenester og investeringsvirksomhet, eller telefonsamtaler som er ment å føre til at det ytes investeringstjenester eller utøves investeringsvirksomhet.

Foretaket vil foreta lydopptak av samtlige ordrer om kjøp, salg eller tegning av finansielle instrumenter som inngis per telefon. Foretaket har ikke anledning til å utføre ordre som ringes inn til telefoner som ikke er tilkoblet lydopptaksutstyr. Lydopptak og annen dokumentasjon vil bli oppbevart av Foretaket.

Lydopptak vil bli oppbevart av Foretaket i en periode som samsvarer med gjeldende lovgivning beregnet fra opptaksdag, og vil normalt bli slettet etter utløpet av den pålagte oppbevaringstiden. Lydopptak med den enkelte kunde vil kunne gjenfinnes ved søk blant annet på tidspunkt for samtalen, inngående og utgående telefonnummer og ansatt hos Foretaket som deltok i samtalen.

Foretaket kan bli pålagt å utlevere lydopptak til offentlig myndighet og andre som kan kreve dette i medhold av lov. I tillegg vil lydopptak kunne bli utlevert til Verdipapirforetakenes Forbunds Etiske Råd eller Finansklagenemda, blant annet i forbindelse med behandling av klagesaker for Kunden. Tilknyttede agenter og andre foretak som samarbeider med Foretaket om ytelse av relevante investeringstjenester har tilsvarende plikt til å foreta lydopptak av samtaler med Kunden i den grad det ytes slik investeringstjeneste over telefon.

Det som er beskrevet over i dette punkt, gjelder også lydopptak på andre kommunikasjonskanaler som Teams, videokonferanser og lignende elektronisk kommunikasjon.

Dokumentasjon av kommunikasjon gjennom andre kommunikasjonskanaler enn telefon ved ytelse av investeringstjenester vil bli oppbevart av Foretaket i en periode som samsvarer med gjeldende rett.

Foretaket vil etter forespørsel fra Kunden gjøre lydopptak og annen dokumentasjon tilgjengelig for Kunden. Kunden kan få nærmere informasjon om fremgangsmåte ved å ta kontakt med Foretaket.

5 Kundeklassifisering

Foretaket har i henhold til lovgivningen plikt til å klassifisere sine kunder i kundekategorier, henholdsvis ikke-profesjonelle kunder, profesjonelle kunder og kvalifiserte motparter. Det er gitt bestemmelser i lovgivningen om hvordan kategoriseringen skal skje. Foretaket vil informere alle kunder om i hvilken kategori de er klassifisert. Klassifiseringen har betydning for omfanget av kundebeskyttelsen. Det stilles større krav til blant annet informasjon og rapportering til kunder klassifisert som ikke-profesjonelle enn til kunder klassifisert som profesjonelle.

Videre har Foretaket i henhold til lovgivningen plikt til å innhente opplysninger om Kunden for å vurdere om tjenesten eller det aktuelle finansielle instrumentet/produktet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden (gjennomføring av henholdsvis såkalt egnethetstest og hensiktsmessighetstest). Klassifiseringen har betydning for omfanget av disse testene, samt for vurderingen av hva som vil utgjøre «beste utførelse» ved gjennomføring av handler for Kunden.

Kunder klassifisert som profesjonelle anses likevel for å ha særlige forutsetninger for selv å vurdere de enkelte markeder, investeringsalternativ, handler og den rådgivning Foretaket yter. Profesjonelle kunder kan ikke påberope seg særskilte regler og vilkår som er fastsatt for å beskytte den ikke-profesjonelle kunde.

Kunden kan be Foretaket om å endre kundeklassifiseringen. For profesjonelle kunder som ønsker å bli behandlet som ikke-profesjonelle kunder må Foretaket samtykke i dette og avtale om dette må inngås mellom partene. Ikke-profesjonelle kunder som ønsker å bli klassifisert som profesjonelle kunder må oppfylle vilkår som er fastsatt i lovgivningen. Nærmere informasjon om fremgangsmåten ved omklassifisering, vilkårene for og konsekvensene av omklassifisering kan fås ved henvendelse til Foretaket.

6 Kundens ansvar for opplysninger gitt foretaket, fullmakter med videre

For å oppfylle kravene til å «kjenne sine kunder» etter hvitvaskingsregelverket og verdipapirhandellovgivnings bestemmelser om egnethets- og hensiktsmessighetstest har Foretaket plikt til å innhente og oppdatere en rekke opplysninger om Kunden. Innhentning av kundeopplysninger gjøres også for å oppfylle kravene til informasjon som kreves for transaksjonsrapportering og FATCA - og CRS - rapportering i henhold til internasjonale avtaler Norge er bundet av.

Kunden må ved etablering av forretningsforholdet meddele Foretaket personnummer/organisasjonsnummer/LEI, adresse, skatteland, telefonnummer, eventuelle elektroniske adresser, eiere eller reelle rettighetshavere til juridiske personer, samt personer med ordrefullmakt. Fysiske personer skal oppgi sitt eller sine statsborgerskap. Kunden skal oppgi penge- eller bankkontoer og verdipapirkontoer i Euronext Securities Oslo¹⁾ (ES-OSL) eller annet tilsvarende register. Eventuelle endringer i opplysningene som nevnt ovenfor skal straks meddeles Foretaket skriftlig.

Kunden forplikter seg videre til å gi Foretaket fyllestgjørende og korrekte opplysninger om egen finansiell stilling, investeringserfaring og investeringsmål som er relevant for de ønskede tjenester og finansielle instrumenter, herunder Kundens evne til å bære tap og risikotoleranse. Slik informasjon er nødvendig for at Foretaket skal kunne handle i Kundens beste interesse og gi råd om hvilke finansielle instrumenter som egner seg for Kunden. Ved ytelse av investeringsrådgivning må Foretaket dessuten sende egnethetserklæring til Kunden. Egnethetserklæringen sendes til Kunden etter at ordre er inngitt dersom investeringsrådgivning er gjennomført ved fjernkommunikasjon. Kunden forplikter seg til å informere Foretaket ved (vesentlige) endringer i tidligere gitte opplysninger som nevnt i dette avsnittet. Kunden er innforstått med at Foretaket har rett til å foreta egne undersøkelser for å forsikre seg om at innhentede opplysninger er pålitelige. Foretaket er berettiget til å legge opplysningene gitt av Kunden til grunn for sin vurdering av om tjenesten eller det finansielle instrumentet er egnet eller hensiktsmessig for Kunden.

¹⁾ Tidligere navn Verdipapirsentralen (VPS)

Videre er Kunden innforstått med at dersom Foretaket ikke gis tilstrekkelige opplysninger, vil Foretaket ikke kunne avgjøre om tjenesten eller det finansielle instrumentet er hensiktsmessig eller egnet for Kunden. Ved investeringsrådgivning vil Kunden da bli informert om at den aktuelle tjenesten ikke kan ytes. Når det gjelder de øvrige investerings-tjenestene vil Kunden i slike tilfeller bli informert om at opplysningene som er gitt til Foretaket er utilstrekkelige og advart om at Foretaket ikke kan vurdere hva som er hensiktsmessig for Kunden. Dersom Kunden på tross av slik advarsel fortsatt ønsker tjenesten eller det finansielle instrumentet, vil oppdraget likevel kunne gjennomføres. Manglende eller ufullstendige opplysninger vil derved kunne redusere den investorbekyttelse Kunden ellers er berettiget til.

Kunden forplikter seg til å etterleve den lovgivning og de regler, vilkår og betingelser som til enhver tid gjelder for den enkelte utførelsesplass som handler gjøres gjennom. Det samme gjelder for oppgjør og clearing gjennom de enkelte oppgjørs- eller clearingsentraler.

Kunden innestår for at egen handel og oppgjør skjer i samsvar med og innenfor de tillatelser og fullmakter som måtte gjelde for Kundens handel med finansielle instrumenter. Kunden skal etter krav fra Foretaket dokumentere slike tillatelser og fullmakter. Dersom Kunden er et utenlandsk foretak, forbeholder Foretaket seg retten til på Kundens regning å kreve fremlagt en begrunnet juridisk uttalelse om Kundens tillatelser og fullmakter til å inngå den aktuelle handel.

Foretaket kan be om en oversikt over den eller de personer som kan inngi ordre eller inngå annen avtale knyttet til finansielle instrumenter eller som har fullmakt til å akseptere handler på vegne av Kunden. Handel eller aksept fra disse er bindende for Kunden med mindre Foretaket ikke var i god tro med hensyn til den enkelte persons fullmakter. Kunden er ansvarlig for til enhver tid å holde Foretaket oppdatert med hensyn til hvem som kan inngi ordre eller akseptere handler for Kunden. Foretaket vil ikke akseptere fullmakter som angir rammer for den enkelte kundes handel, med mindre dette på forhånd er skriftlig avtalt. Kunden forplikter seg til å sikre at de midler og finansielle instrumenter som det enkelte oppdrag omfatter er fri for heftelser av enhver art, så som pant, sikkerhetsrett (tilbakeholdsrett), arrest med videre. Det samme gjelder for de tilfeller hvor Kunden handler som fullmektig for tredjemann.

Ved salg av finansielle instrumenter plikter Kunden å ha tilgang til disse enten ved å eie dem eller ved innlån. På spørsmål fra Foretaket forplikter Kunden seg til å opplyse hvor de aktuelle finansielle instrumentene er tilgjengelige.

Dersom Kunden ved inngivelse av ordre har oppgitt at midlene skal registreres på en ES-OSL-konto som er tilknyttet en aksjesparekonto (ASK) er Kunden bundet av handelen også i de tilfeller hvor de angjeldende finansielle instrumentene ikke er omfattet av aksjesparekontoordningen, og således ikke lar seg registrere på den oppgitte aksjesparekontoen.

7 Risiko

Kunden er innforstått med at investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter er forbundet med risiko for tap. Den investerte kapital kan øke eller reduseres i verdi. Verdien av de finansielle instrumenter avhenger blant annet av svingninger i finansmarkedene, og kan øke eller reduseres i verdi. Historisk verdiutvikling og avkastning kan ikke benyttes som pålitelig indikator på fremtidig utvikling og avkastning på finansielle instrumenter.

Finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter kan ha ulik likviditetsgrad. For de mest likvide finansielle instrumenter er det sannsynlig at man kan omsette instrumentet uten særlig påvirkning på kursen, mens det motsatte kan være tilfelle for mindre likvide finansielle instrumenter. For enkelte instrumenter kan omsetning være krevende å få gjennomført. For mer detaljert informasjon om egenskaper knyttet til de ulike finansielle instrumenter, samt den risiko som er knyttet til handel med ulike finansielle instrumenter vises det til informasjon på Foretakets hjemmeside, www.spv.no. Dette materialet vil bli oversendt til Kunden forut for Foretakets levering av tjenester til Kunden

dersom dette er påkrevd. Kunden må selv evaluere risikoen forbundet med det aktuelle instrumentet og markedet.

Kunden bør avstå fra å foreta investeringer i og handel med finansielle instrumenter og andre beslektede instrumenter dersom Kunden selv ikke er innforstått med den risiko som er forbundet med slik investering eller handel. Kunden oppfordres til å søke råd hos Foretaket og andre relevante rådgivere og (etter behov) søke utfyllende informasjon i markedet før Kunden tar sin beslutning.

Kunden er innforstått med at alle handler som inngås mellom Foretaket, uavhengig av om det er innhentet informasjon, råd eller anbefaling fra Foretaket, skjer på Kundens eget ansvar og etter Kundens eget skjønn, og at Kunden selv er fullt ut ansvarlig for denne beslutningen. Foretaket garanterer ikke for noe bestemt utfall av en Kundes handel.

Kunden er oppmerksom på at den investeringstjenesten som tilbys vil avhenge av Kundens dialog med rådgiver eller megler. Dreier det seg for eksempel om en sporadisk kontakt på initiativ fra Kunden må det normalt legges til grunn at tjenesten som ytes fra Foretakets side er «ordreformidling/ordreutførelse». Analyser utarbeidet av Foretaket og rådgivers eller meglers generelle oppfatning av markedet er generiske og innebærer ikke investeringsrådgivning. Slike generelle anbefalinger vil ikke være tilpasset den enkelte kunde og anses ikke som investeringsrådgivning.

For flere av produktene Foretaket tilbyr finnes forsinket kursinformasjon på www.spv.no. Disse kursene er kun indikasjoner. Kursene er under kontinuerlig endring slik at Kunden ikke kan regne med å få handle på de oppgitte kursene.

Alle handler Kunden gjennomfører etter at det er innhentet råd fra Foretaket skjer på Kundens eget ansvar og etter Kundens eget skjønn og avgjørelse. Foretaket påtar seg under enhver omstendighet intet ansvar dersom Kunden helt eller delvis fraviker de råd foretaket har gitt. Foretaket garanterer ikke for noe bestemt utfall av en Kundes handel.

8 Ordre og oppdrag - avtaleslutning

8.1 Inngivelse og aksept av ordre og inngåelse av avtale

Ordre fra Kunden kan inngis muntlig, skriftlig eller elektronisk. Det vil kunne gjelde begrensninger for inngivelse av ordre via elektroniske kommunikasjonskanaler. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Foretaket. Ordren er bindende for Kunden når den har kommet frem til Foretaket med mindre annet er særskilt avtalt.

For handel i ikke-standardiserte derivater (OTC), samt handel i valuta- og renteinstrumenter, herunder veksling av valuta, vil avtale om handel anses inngått med bindende virkning når vilkår for den aktuelle avtalen er akseptert av Kunden. Foretaket vil normalt være Kundens motpart i denne typen forretninger.

Foretaket vil ikke være forpliktet til å utføre ordre eller inngå avtale Foretaket antar vil kunne medføre brudd på offentligrettslig lovgivning eller regler fastsatt for det/de aktuelle regulerte markedet/markedene.

Kunden kan ikke forestå programhandel (bruke algoritmer) mot eller via Foretaket med mindre dette er særskilt avtalt.

Ordre fra kunde som normalt handler for fremmed regning, dvs. for sin arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridisk person, vil bli avvist dersom Kunden ved inngivelse av ordre ikke klart angir hvem ordren foretas for regning av. Dersom Kunden samtidig inngir ordre både for egen regning og for arbeidsgiver eller annen fysisk eller juridisk person sin regning, vil Foretaket prioritere den oppdragsgiveren representerer.

8.2 Oppdragsperiode for ordre

For ordre knyttet til handel i finansielle instrumenter gjelder ordren oppdragsdagen eller til stenging av det regulerte markedet ordren er lagt inn på og bortfaller deretter, med mindre annet er avtalt eller fremgår for den aktuelle ordretype eller ordrespesifikasjon. For andre oppdrag avtales oppdragets varighet særskilt.

Oppdragsdag er den dag Kundens ordre til Foretaket om å kjøpe eller selge finansielle instrumenter gjennom eller til/fra et annet foretak er kom met frem til Foretaket. For de tilfeller

Foretaket initierer en handel anses oppdragsdag å være den dag Foretaket tar kontakt med Kunden og får aksept for oppdraget vedrørende kjøp eller salg av de aktuelle finansielle instrumenter.

Ordren kan tilbakekalles i den grad den ikke er utført av Foretaket. Dersom Foretaket som ledd i utførelsen har videreplassert ordren helt eller delvis til andre, kan tilbaketrekking av ordre kun gjøres gjeldende i den utstrekning Foretaket kan få tilbakekalt den videreplasserte ordren.

8.3 Retningslinjer for ordreførelse

Foretaket er forpliktet til å gjennomføre alle tiltak som er tilstrekkelige til å sikre Kunden best mulige betingelser ved utførelse av mottatte ordre innenfor oppdragsperiodens varighet. Foretaket har utarbeidet retningslinjer for ordreførelse som blant annet angir i hvilke handelssystemer transaksjoner i ulike finansielle instrumenter kan gjennomføres. Handler vil bli gjennomført i overensstemmelse med disse retningslinjene med mindre Kunden har gitt spesifikke instruksjoner om hvordan handelen skal gjennomføres. Ordren vil i slike tilfeller utføres i tråd med Kundens instruksjon.

Foretaket forbeholder seg rett til å aggregere Kundens ordre med ordre fra andre kunder, personer eller foretak som er eller ikke er tilknyttet Foretaket som beskrevet i retningslinjene for ordreførelse. Aggregering av ordre vil kunne finne sted dersom det er usannsynlig at aggregering generelt vil være til ulempe for Kundene. Kunden er imidlertid innforstått med at aggregering av ordre i enkelttilfeller kan medføre en ulempe.

Foretaket forbeholder seg også rett til å aggregere Kundens ordre med transaksjoner foretatt for Foretakets egen regning. Dersom den samlede ordren kun delvis utføres vil Kundens ordre i utgangspunktet bli prioritert fremfor Foretakets ordre. Unntak fra dette gjelder imidlertid dersom Foretaket ikke hadde kunnet utføre handelen på tilsvarende fordelaktige vilkår uten aggregeringen.

De til enhver tid gjeldende retningslinjer for ordreførelse vil bli ansett som godkjent av Kunden ved inngåelse av Rammeavtalen. Kunden har i Rammeavtalen uttrykkelig samtykket i at Foretaket kan handle finansielle instrumenter for Kunden utenom en regulert markeds plass.

8.4 Nærmere om særskilte handelsregler

For handel med finansielle instrumenter på utførelsesplasser gjelder handelsreglene på utførelsesplassen også i forholdet mellom Kunden og Foretaket så langt de passer. Dette regelverket omhandler normalt registrering av ordre og handler i handelssystemet på utførelsesplassen, herunder hvilke ordrebetingelser som generelt kan benyttes og de nærmere regler for prioritering og gyldighet med videre.

Ved spørsmål relatert til enkelthandler er det ikke uvanlig at det aktuelle markedet eller tilsynsmyndighet ber om kundens identitet. Foretaket vil i slike situasjoner oppgi disse opplysningene, samt generelt foreta myndighetsrapportering, i tråd med gjeldende regelverk. I enkelte markeder vil markeds plass og/eller aktuell tilsynsmyndighet også kunne kreve sluttkundens identitet selv om det ikke er Foretakets kunde. I slike situasjoner hvor det handles på vegne av andre må Kunden påse at den gjennom sin sine kundeavtaler kan fremskaffe denne informasjonen umiddelbart. Det vil om nødvendig kunne åpnet for at denne informasjonen går utenom Foretaket og direkte til den aktuelle marked og/eller tilsynsmyndighet.

8.5 Kansellering av ordre og omsetning

I henhold til aktuelle handelsregler på utførelsesplassen vil den enkelte utførelsesplass under gitte forutsetninger kunne kansellere ordre og omsetninger. Slik kansellering vil være bindende for Kunden.

9 Levering og betaling (oppgjør) av finansielle instrumenter i Norge

9.1 Omsettelige verdipapirer, verdipapirfondsandeler, standardiserte finansielle terminkontrakter og opsjoner samt sertifikater

For handel i Norge av omsettelige verdipapirer på regulert marked, verdipapirfondsandeler, standardiserte finansielle terminkontrakter og opsjoner på kjøp eller salg av finansielle instrumenter registrert ES-OSL, samt sertifikater, er den ordinære oppgjørfrist tre børsdager (T+2), med mindre annet er avtalt. Med børsdag menes enhver dag norsk børs holder åpent.

Oppgjørfrist beregnes fra og med handelsdag til og med oppgjørsgdag.

Oppgjør er betinget av at Kunden stiller til disposisjon for Foretaket nødvendige midler og finansielle instrumenter på eller før oppgjørsgdag. Med mindre annet er særskilt avtalt har Foretaket Kundens tillatelse og fullmakt til, i samsvar med den enkelte handel eller transaksjon, å belaste Kundens penge eller bankkonto eller å inngi anmodning om slik belastning av Kundens penge- eller bankkonto, så fremt ikke den aktuelle bank krever at særskilt skriftlig belastningsfullmakt skal være inngitt av Kunden.

Kunden anses å ha betalt kjøpesummen til Foretaket når denne er godskrevet på Foretakets penge- eller bankkonto med valutering senest på oppgjørsgdag.

Kunden anses å ha levert ES-OSL-registrerte finansielle instrumenter til Foretaket når de finansielle instrumentene er mottatt på en av Foretakets verdipapirkontoer i VPS eller på en annen verdipapirkonto i ES-OSL som Foretaket har angitt. Kunden plikter innen oppgjørsgdagen å levere de solgte finansielle instrumenter til Foretaket eller frigi de solgte finansielle instrumenter på sin verdipapirkonto i ES-OSL eller annet tilsvarende register. Inngivelse av ordre om salg av finansielle instrumenter eller aksept av et salgstilbud medfører, med mindre annet er skriftlig avtalt, at Foretaket er gitt fullmakt til å anmode Kundens kontofører om frigivelse av de aktuelle finansielle instrumenter. Levering av fysiske finansielle instrumenter skal skje i henhold til særskilt avtale med Foretaket.

For finansielle instrumenter som enten er tatt opp til clearing i en CCP²⁾ eller er registrert i en CSD³⁾, eller notert på en markeds plass vil det automatisk iverksettes dekningskjøp dersom det finansielle instrumentet ikke er levert senest et visst antall dager etter oppgjørsgdagen. Normalt vil dette være fire dager etter oppgjørsgdagen. Denne fristen kan forlenges til syv dager for instrumenter som handles på mindre likvide markeds plasser og til femten dager for finansielle instrumenter notert på en SMB børs.

Den enkelte CCP, CSD eller markeds plass har egne myndighetsgodkjente regler om dekningskjøp som er fastsatt i henhold til lovgivning om verdipapirsentraler og oppgjørsvirksomhet. Dekningskjøp iverksettes av CCP dersom instrumentet cleares av CCP. Dersom instrumentet handles på markeds plass og ikke cleares av CCP iverksettes dekningskjøp av markeds plass. I de tilfeller hvor instrumentet verken cleares av CCP eller handles på markeds plass iverksettes dekningskjøp av CSD. Mislykkes dette dekningskjøpet har den kjøpende part mulighet til å velge mellom utsettelse av levering eller kontantkompensasjon.

Ved forsinket levering gjelder et lovbestemt sanksjonssystem. CCP'en, CSD'en eller markeds plass vil utferdige avgift/bot til den selgende part som følge av misligholdet, uansett om dekningskjøpet foretas eller ikke. Avgiften/botens størrelse er standardisert og uavhengig av selgerens skyld (objektivt ansvar). Avgiften/botens størrelse er standardisert i henhold til gjeldende rettsregler.

9.2 Valuta (spot)

For handel med valuta (spot) er den ordinære oppgjørfrist tre bankdager (T+2) (handelsdag inkludert), med mindre annet er avtalt. Med bankdag menes dag banker i det aktuelle markedet holder åpent. Oppgjørfrist beregnes fra og med handelsdag til og med oppgjørsgdag.

²⁾CCP (Central Counterparty) er en aktør i verdipapirmarkedet som trer inn som sentral avtalemotpart i en verdipapirhandel, og forestår oppgjøret av verdipapirer og penger mellom de to opprinnelige partene (kjøper og selger). CCP'en trer inn som kjøper mot selger og som selger mot kjøper i det øyeblikket handel finner sted.

³⁾Central securities depository, tilsvarer Euronext Securities Oslo (ES-OSL) i Norge

9.3 Øvrige finansielle instrumenter

For andre finansielle instrumenter gjelder særlige oppgjørfrister og oppgjørregler. Disse oppgjørreglene og oppgjørfristene vil fremgå av de særskilte avtalene. For handel i ikke-standardiserte derivater (OTC), samt handel i valuta- og renteinstrumenter, herunder veksling av valuta, vil oppgjørfrister og oppgjørregler kunne avtales ved avtaleinngåelse. I slike tilfeller vil oppgjørfrister og oppgjørregler fremgå av bekreftelsen som sendes Kunden etter at avtale er inngått.

10 Rapportering om utførte tjenester - bekreftelse på avtaler og utførte oppdrag

Foretaket vil ved sluttseddel/bekreftelse eller på annen måte straks rapportere til Kunden om de tjenester det har utført eller de avtaler som er inngått. I den grad det er relevant vil sluttseddel/bekreftelse omfatte opplysninger om omkostninger i forbindelse med den handel som er gjennomført for Kunden i henhold til rettsregler som gjelder for dette. Utover dette vil sluttseddel/bekreftelse inneholde informasjon i henhold til den til enhver tid gjeldende rett.

Bekreftelser som skal påtegnes av Kunden, skal straks etter mottak påtegnes og deretter sendes i retur til Foretaket slik dette er angitt i bekreftelsen eller på annen måte avtalt med Kunden. Mangelfull kontroll av bekreftelsen slik at feil i denne ikke reklameres fra Kunden kan som angitt i punkt 12 nedenfor medføre at Kunden kan bli bundet av innholdet i bekreftelsen selv om denne avviker fra det som ble avtalt ved inngåelsen.

Foretaket forbeholder seg rett til å korrigere åpenbare feil i sluttseddel eller annen bekreftelse. Slik korrigerings skal gjøres straks feilen blir oppdaget.

Levering av finansielle instrumenter registrert i ES-OSL kan bekrefte ved endringsmelding fra ES-OSL i den grad Kunden har avtalt med kontofører å motta slike bekreftelser.

11 Angrerett

Ved fjernsalg⁴⁾ av tjenester til forbruker⁵⁾ har kunder som er forbruker angrerett på 14 dager etter at avtale om tjeneste ble inngått. Angreretten gjelder ikke for handel i finansielle instrumenter som omfattes av de Alminnelige Forretningsvilkårene⁶⁾.

12 Reklamasjon mellom Foretaket og Kunden

Dersom Kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per e-post eller annet elektronisk medium og Kunden ikke har mottatt slik sluttseddel eller bekreftelse innen utgangen av første børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må Kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av andre børsdag/bankdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, meddele dette til foretaket.

Dersom Kunden har avtalt å motta sluttseddel eller annen bekreftelse per ordinær post og Kunden ikke har mottatt sluttseddel eller annen bekreftelse innen tre børsdager og innen syv børsdager for kunder med utenlandsk adresse etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp, må Kunden så raskt som mulig og senest innen utgangen av henholdsvis fjerde og åttende børsdag etter at avtale er inngått eller etter oppdragsperiodens utløp meddele dette til Foretaket.

Kunden skal straks etter mottak av sluttseddel eller annen bekreftelse kontrollere denne og skal så snart som mulig etter mottakelse og senest innen utgangen av neste børsdag/bankdag - dersom reklamasjon ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp på mottaksdagen - gi melding til den aktuelle enhet i Foretaket dersom han vil gjøre gjeldende at noe av det som fremkommer av sluttseddelen/bekreftelsen er i strid med ordren, oppdraget eller den inngåtte handel. Dersom Kunden ikke reklamerer som angitt over, vil Kunden kunne bli bundet av slik sluttseddel/bekreftelse selv om denne ikke er i samsvar med inngått avtale for handelen.

⁴⁾ Med fjernsalg menes avtaler som inngås ved organisert ordning for salg eller tjenesteyting uten at tjenesteyteren og kunden er fysisk til stede samtidig, og der inngåelse av avtale skjer utelukkende ved bruk av fjernkommunikasjonsmidler

⁵⁾ Med forbruker menes en fysisk person når avtalen har et formål som hovedsakelig ligger utenfor personens forretnings- eller yrkesvirksomhet

⁶⁾ Se finansavtaleloven § 3-41 (2) litra a)

Dersom levering til Kunden av finansielle instrumenter registrert i ES-OS ikke er skjedd på oppgjørsgdag og Kunden har stilt de nødvendige midler til disposisjon for Foretaket, må Kunden straks kontakte Foretaket og eventuelt erklære heving overfor Foretaket dersom Kunden vil påberope forsinkelsen som grunnlag for å heve avtalen. Hevingserklæringen vil imidlertid ikke få noen virkning dersom Kunden mottar oppfyllelse innen de frister som er fastsatt for dekningskjøp av den relevante CCP, CSD eller ES-OS. Kunden har i denne perioden ikke rett til å slutte dekningsavtale for Foretakets regning og risiko.

Med "straks" i foregående ledd forstås samme dag eller - dersom reklamasjon eller innsigelse ikke kunne inngis innen normal kontortids utløp - senest innen utgangen av neste børsdag. Fristen regnes fra det tidligste av:

- det tidspunkt Kunden fikk eller burde fått kunnskap om at levering ikke er skjedd ved innsyn på ES-OSL-konto, ved hjelp av elektronisk bekreftelsessystem, ved underretning fra forvalter eller på annen måte; eller,
- det tidspunkt endringsmelding fra ES-OSL kom frem til eller i henhold til tiden for ordinær postgang burde ha kommet frem til den adresse Kunden har oppgitt.

Dersom betaling til Kunden ikke er skjedd til den tid som er fastsatt i avtalen og Kunden har levert de aktuelle finansielle instrumenter eller stilt disse til disposisjon for Foretaket, må Kunden straks han/hun har konstatert eller burde ha konstatert at oppgjør ikke er mottatt, kontakte Foretaket. Kunden kan bare påberope forsinkelsen som grunnlag for å fremme krav om forsinkelsesrente.

For handel med finansielle instrumenter gjennom Foretaket gjelder de alminnelige regler om avtalers ugyldighet tilsvarende i forholdet mellom kjøperen og selgeren. Dersom Kunden vil gjøre gjeldende at en avtale ikke er bindende grunnet ugyldighet, må Kunden fremsette innsigelse om dette straks etter at Kunden fikk kunnskap om eller burde fått kunnskap om de forhold som påberopes som grunnlag for ugyldigheten. I alle tilfelle må innsigelsen være fremsatt innen seks måneder etter at avtalen er sluttet. Slik innsigelse vil ha slik virkning overfor Foretaket som følger av de alminnelige regler om avtalers ugyldighet.

For eventuelle øvrige krav mot Foretaket taper Kunden sin rett til å gjøre gjeldende slike krav dersom Kunden ikke reklamerer uten utgrunnet opphold etter at Kunden har fått kunnskap om eller burde fått kunnskap om de forhold som påberopes som grunnlag for kravet.

Muntlig reklamasjon eller innsigelse skal umiddelbart bekrefte skriftlig.

Dellevering til Kunden gir ikke rett til å heve avtalen med mindre Kunden har tatt uttrykkelig forbehold om full levering. For avtaler om handel med valuta (valutaspot) skal reklamasjonsfristene beregnes ut fra bankdager og ikke børsdager.

Dersom Kunden ikke har reklamert innenfor den tid som er angitt ovenfor, anses reklamasjonsretten som bortfalt. Dersom Foretaket er Kontofører Investor i ES-OSL for Kunden, skal Kunden straks gi melding til Foretaket vedrørende feil i registreringen på ES-OSL-kontoen. Dersom slik melding ikke er mottatt av Foretaket innen utgangen av påfølgende børsdag etter at Kunden mottok endringsmelding fra ES-OSL, skal Kunden anses for å ha aksepterte Foretakets registrering.

13 Mislighold

Kunden anses å ha misligholdt sine forpliktelser i henhold til Alminnelige Forretningsvilkår blant annet når:

1. Levering av finansielle instrumenter eller penger ikke skjer innen oppgjørsfristen eller Kunden ikke oppfyller enhver annen vesentlig forpliktelse etter Alminnelige Forretningsvilkår;
2. Kunden inngår særskilt avtale med sine kreditorer om betalingsutsettelse, blir insolvent, innleder gjeldsforhandlinger av enhver art, innstiller sine betalinger eller tas under konkursbehandling eller offentlig administrasjon;
3. Vesentlig svekkelse av Kundens finansielle stilling som er egnet til å svekke Kundens mulighet til å oppfylle sine forpliktelser etter de Alminnelige Forretningsvilkår og Kunden, etter en frist gitt av Foretaket, ikke har gitt Foretaket tilstrekkelig sikkerhet for Kundens gjennomføring av avtaler som løper under de Alminnelige Forretningsvilkår;
4. Kunden avviker sin virksomhet eller vesentlige deler av denne; og/eller
5. Kunden dør eller blir satt under vergemål, eller det inntreffer en annen hendelse som innebærer at Kunden ikke kan ivareta sine avtaler under de Alminnelige Forretningsvilkår.

Foretaket har ved mislighold rett, men ikke plikt til å:

1. Erklære samtlige uoppgjorte handler som misligholdt og ikke utførte oppdrag som kansellert og avsluttet;
2. Utøve sin sikkerhetsrett. Foretaket har tilbakeholdsrett i de finansielle instrumenter som Foretaket har kjøpt for Kunden. Dersom Kunden ikke har betalt kjøpesummen innen tre – 3 – dager etter oppgjørsfristen kan Foretaket, med mindre annet er skriftlig avtalt, og uten ytterligere varsel, selge de finansielle instrumentene for Kundens regning og risiko til dekning av Foretakets krav. Slikt salg skal normalt skje til børskurs eller en kurs som etter markedets stilling er rimelig. Dersom de aktuelle finansielle instrumenter er overført til Kundens verdipapirkonto i VPS eller annet tilsvarende register for finansielle instrumenter anses Kunden å ha friggitt de finansielle instrumentene eller å ha gitt fullmakt til slik frigivelse for gjennomføring av dekningsalget;
3. Realisere andre aktiva enn de som er omfattet av punkt 2 ovenfor, og Kunden anses å ha samtykket i slikt tvangssalg gjennom uavhengig megler;
4. Stenge alle posisjoner som er gjenstand for sikkerhetsstillelse og/eller marginberegning;
5. Benytte til motregning samtlige av Foretakets tilgodehavende mot Kunden fra andre finansielle instrumenter og eller tjenester herunder krav på kurtasje, utlegg for skatter og avgifter, krav på renter med videre og utgifter eller tap som følge av Kundens mislighold av en eller flere forpliktelser overfor Foretaket, overfor ethvert tilgodehavende Kunden har mot Foretaket på misligholdstidspunktet – enten kravene er i samme eller ulik valuta. Krav i utenlandsk valuta blir å omregne til NOK etter markedskurs på misligholdstidspunktet;
6. Gjennomføre for Kundens regning og risiko hva Foretaket anser nødvendig til dekning eller reduksjon av tap eller ansvar som følge av avtaler inngått for eller på vegne av Kunden, herunder reversering av transaksjoner;
7. Umiddelbart foreta dekningstransaksjon eller innlån av finansielle instrumenter for Kundens regning og risiko for å oppfylle sin leveringsforpliktelse overfor sin motpart, dersom Kunden ikke leverer avtalt ytelse eller beløp, herunder ikke leverer de finansielle instrumenter på avtalt tidspunkt til Foretaket. Dersom dekningskjøp ikke gjennomføres av Foretaket vil dekningskjøp iverksettes etter rettsregler fastsatt i lovgivning for CCP'er, CSD'er eller regulert markeds plass. Tilsvarende kan Foretaket foreta de handlinger Foretaket anser nødvendig for å redusere det tap eller ansvar som følger av Kundens mislighold av avtale inngått med Foretaket, herunder foreta handlinger for å redusere risiko for tap knyttet til endringer i valutakurser, renter samt andre kurser,

eller priser som Kundens handel er knyttet til. Kunden plikter å erstatte Foretakets eventuelle tap med tillegg av forsinkelsesrente og eventuelle gebyrer, og/eller

8. Kreve dekket alle kostnader og tap Foretaket er blitt påført som følge av Kundens mislighold, herunder, men ikke begrenset til, avgift eller bot utferdiget til Foretaket av den relevante CCP, CSD eller markeds plass, utgifter påløpt ved utføring av dekningskjøp eller innlån av finansielle instrumenter, kurstap ved dekningshandel og reverseringsforretninger, tap som følge av endringer i valutakurser, renter og andre forsinkelsesgebyrer.

Ved transaksjoner som følge av Kundens mislighold eller forventede mislighold bærer Kunden risikoen for kurs- eller markedsendringer frem til transaksjonen er gjennomført. Dette gjelder uavhengig av om transaksjonen er en dekningstransaksjon foretatt av Foretaket eller en transaksjon foretatt av Kunden etter at Foretaket har varslet at misligholdsbeføyelser vil bli iverksatt.

For øvrig gjelder kjøpslovens bestemmelser om forventet (antesipert) mislighold, herunder heving ved slikt mislighold.

14 Renter ved mislighold

Ved Foretakets eller Kundens mislighold svares rente tilsvarende den til enhver tid gjeldende forsinkelsesrente med mindre annet er særskilt avtalt.

15 Handel i utlandet, herunder oppbevaring av kunders aktiva

For handel med og oppgjør av utenlandske finansielle instrumenter henvises det til de handelsregler og oppgjørs- eller leveringsbetingelser som er fastsatt i det land eller av det regulerte markedet hvor de finansielle instrumenter er kjøpt eller solgt. Det vises for øvrig til den særskilte avtalen som vil kunne inngås for denne typen handel.

Dersom finansielle instrumenter eller kundemidler er oppbevart i en annen jurisdiksjon i forbindelse med ytelse av investeringstjenester eller tilknyttet tjeneste, vil Foretaket informere Kunden om dette. Kunden er innforstått med at dens rettigheter i forbindelse med slike aktiva kan avvike fra det som gjelder i Norge. Kunden er videre innforstått med at oppgjør og sikkerhetsstillelse i utenlandske markeder kan innebære at Kundens aktiva som er avgitt til oppgjør eller som sikkerhetsstillelse ikke holdes adskilt fra det eller de av Foretaket benyttede utenlandske verdipapirforetaks og/eller oppgjørsrepresentanters egne midler. Kunden er innforstått med at han selv bærer risikoen for egne aktiva som er overført til utenlandske banker, verdipapirforetak, oppgjørsagenter, oppgjørssentraler og lignende i form av oppgjør eller sikkerhetsstillelse, og at Foretakets ansvar overfor Kunden for slike aktiva er begrenset i samsvar med lover og regler i det aktuelle land eller på det aktuelle marked. Foretaket påtar seg uansett ikke noe ansvar ut over det som vil følge etter norsk rett, se punkt 20, med mindre annet er skriftlig avtalt med Kunden.

16 Godtgjørelse

Foretakets godtgjørelse i form av kurtasje, kursdifferanse eller annet, eventuelt med tillegg av avgifter knyttet til handel og clearing med videre vil være gjenstand for individuell avtale.

Kurtasje er en provisjon (godtgjørelse) som legges til eller trekkes fra verdien av de finansielle instrumenter som Kunden kjøper eller selger. Kurtasje angis normalt som en prosentats. Inntil et bestemt investeringsbeløp, betaler Kunden en bestemt minimumskurtasje. Alternativt kan godtgjørelse beregnes som en kursdifferanse, dvs. et påslag på kjøperkurs eller et fradrag i salgskurs. For derivater og sammensatte finansielle instrumenter vil det normalt være andre kostnadselementer for Kunden enn nevnt foran.

Kunden vil før gjennomføring av en tjeneste motta nærmere informasjon om betalingsbetingelser og de totale kostnader Kunden skal betale for det enkelte finansielle instrumentet, investeringstjenesten eller tilknyttet tjeneste. Herunder skal det opplyses om provisjoner, gebyrer og alle skatter og avgifter som skal betales via Foretaket. Om kostnadene ikke kan angis presist, skal grunnlaget for beregningen opplyses. I tillegg skal det opplyses om det kan forekomme andre avgifter og/eller

kostnader som ikke betales eller blir pålagt gjennom Foretaket.

For nærmere informasjon om Foretakets godtgjørelse, se Foretakets hjemmeside. Foretaket forbeholder seg rett til å gjøre fradrag i Kundens tilgodehavende for omkostninger som nevnt i første ledd, samt for eventuelle skatter, omsetningsavgifter og lignende.

For de tilfeller der handel ikke kommer i stand vil Foretaket ikke kreve godtgjørelse med mindre annet er særskilt avtalt.

17 Kontoføring i ES-OSL og depot

Med mindre det er inngått annen avtale, gjelder det som er fastsatt under for kontoføring i ES-OSL og oppbevaring/forvaltning i depot.

Hvor Foretaket skal opptre som Kundens Kontofører Investor i ES-OSL, har Foretaket fullmakt til å foreta de registreringer på ES-OSL-kontoen som omfattes av Kundens instruksjoner, herunder overføre fra ES-OSL-kontoen omsettelige verdipapirer som omfattes av ordrer inngitt til Foretaket om salg. Kunden er innforstått med at kjøpte eller tegnede omsettelige verdipapirer blir registrert på den aktuelle ES-OSL-kontoen, dersom ingen annen konto er oppgitt i ordren. Foretaket gis innsynsrett i Kundens beholdning på ES-OSL-kontoen. Kunden er videre innforstått med at Foretakets registreringer på ES-OSL-kontoen skjer i overensstemmelse med de bestemmelser som fremgår av lovgivningen for verdipapirsentralen, og ES-OSLs eget regelverk, samt annen relevant lovgivning og forskrifter. Nærmere informasjon for kontohavere finnes på ES-OSLs hjemmesider www.euronextvps.no.

Foretaket kan inngå avtale med annen depotmottager om forvaltning eller depot for Kunden. Valg av slik depotmottager skjer etter Foretakets beste skjønn og Kunden anses for å ha akseptert valg av depotmottager med mindre annet fremgår av en særskilt forvaltnings- eller depotavtale med Foretaket. Foretaket påtar seg intet ansvar for slik depotmottagers eventuelle mislighold ved håndtering eller forvaltning av Kundens aktiva.

18 Fullmektiger (mellommenn), forvaltere og oppgjørsgenter

Dersom Kunden inngir ordre eller oppdrag som fullmektig, forvalter, oppgjørsgent eller liknende for tredjemann, er Kunden og den han opptrer på vegne av eller for, bundet av de Alminnelige Forretningsvilkårene. Kunden er solidarisk ansvarlig overfor Foretaket for denne tredjemanns forpliktelser i det omfang forpliktelsene er et resultat av Kundens ordre eller oppdrag.

Dersom Kunden benytter forvalter, oppgjørsgent eller andre mellommenn fordres det at dette reguleres i særskilt avtale. Bruk av slike mellommenn fritar ikke sluttkunden for dennes ansvar i henhold til Alminnelige Forretningsvilkår.

19 Oppbevaring av kunders aktiva – klientkonti

Foretaket vil sikre at Kundens aktiva holdes atskilt fra Foretakets egne aktiva og så langt mulig beskyttes mot Foretakets øvrige kreditorer. Kunden vil bli godskrevet renter på sine pengemidler etter Foretakets alminnelige betingelser.

Midler som Foretaket oppbevarer på vegne av Kunden vil bli innsatt på klientkonto i Foretaket eller annen kredittinstitusjon eller godkjent pengemarkedsfond etter skriftlig samtykke fra Kunden. Denne konto kan være samlekonto for midler Foretaket oppbevarer på vegne av flere kunder. Dersom kredittinstitusjonen går konkurs, vil kontoen være dekket av reglene om bankenes sikringsfond. For innskudd i kredittinstitusjoner som er medlem av den norske sikringsfondsordningen, vil en samlet kundekonto bli erstattet med et beløp på inntil kroner 2.000.000. Kundens dekningsrett vil i slike tilfeller bli tilsvarende redusert. Dersom innskudd skjer i en kredittinstitusjon som ikke er medlem av den norske sikringsfondsordningen, vil deknningen fremgå av reglene for sikringsordningen i det landet kredittinstitusjonen er medlem. Også i dette tilfellet vil dekningsretten kunne bli redusert.

Kunders finansielle instrumenter vil, dersom disse er registrert i ES-OSL eller liknende verdipapirregister, bli overført til Kundens konto i dette register. Dersom det finansielle instrumentet ikke er registrert vil det bli oppbevart i depot hos

bank eller annen depositar. Dersom register, bank eller annen depositar går konkurs vil Kundens finansielle instrumenter normalt være beskyttet ved separatistrett.

Foretaket påtar seg intet ansvar overfor Kunden for de aktiva som er overført til kundekontoer hos tredjepart (herunder samlekontoe), forutsatt at slik tredjepart er valgt i henhold til gjeldende rett og Foretaket ellers har oppfylt alminnelig krav til aktsomhet. Dette vil også gjelde dersom tredjepart blir insolvent eller går konkurs.

Dersom informasjon ikke er gitt på annen måte, vil Foretaket minst en gang årlig sende Kunden en oversikt over de aktiva Foretaket oppbevarer på vegne av Kunden. Dette gjelder ikke dersom slik informasjonen er inntatt i andre periodiske oversikter. Foretaket kan ikke anvende finansielle instrumenter Foretaket oppbevarer på Kundens vegne med mindre annet er uttrykkelig avtalt.

20 Ansvar og ansvarsfritak

Foretaket er ansvarlig overfor Kunden for oppfyllelse av kjøp eller salg det har sluttet på vegne av eller med Kunden. Dette gjelder likevel ikke dersom Kunden på forhånd har godkjent den annen part som motpart i handelen. Foretaket påtar seg intet ansvar for oppgjør dersom Kunden ikke stiller til disposisjon for Foretaket de avtalte midler og/eller finansielle instrumenter på eller før oppgjørsdag. Foretaket er heller ikke ansvarlig dersom en uegnet eller uhensiktsmessig tjeneste ytes som følge av at Kunden har gitt Foretaket ufullstendige eller uriktige opplysninger, jf. punkt 5. Foretaket påtar seg intet ansvar for indirekte skade eller tap som påføres Kunden som følge av at Kundens avtale(r) med tredjemann helt eller delvis faller bort eller ikke blir riktig oppfylt.

Foretaket eller dets ansatte er for øvrig ikke ansvarlig for Kundens tap så lenge Foretaket eller dets ansatte ved rådgivning eller gjennomføring av ordre eller oppdrag har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet. For de tilfeller der Foretaket har benyttet kredittinstitusjoner, verdipapirforetak, oppgjørssentraler, forvaltere eller andre tilsvarende norske eller utenlandske medhjelpere, vil Foretaket eller dets ansatte kun være ansvarlig for disse medhjelperes handlinger eller unnlatelser dersom Foretaket ikke har oppfylt alminnelige krav til aktsomhet ved utvelgelsen av sine medhjelpere. Dersom medhjelpere som nevnt i forrige punktum er benyttet etter ordre eller krav fra Kunden påtar Foretaket seg intet ansvar for feil eller mislighold fra disse.

Foretaket er uansett ikke ansvarlig for skade eller tap som skyldes hindring eller andre forhold utenfor Foretakets kontroll, herunder strøbrudd, feil eller brudd i elektroniske databehandlingssystemer eller telenett med videre, brann, vannskade, streik, lovendringer, myndighetenes pålegg eller lignende omstendigheter. Når handel er utført på en norsk eller utenlandsk utførelsesplass etter ordre eller krav fra Kunden, vil Foretaket ikke være ansvarlig for feil eller mislighold begått av denne utførelsesplassen eller eventuell tilknyttet oppgjørssentral.

Kunden anses herved innforstått med at den enkelte utførelsesplass eller oppgjørssentral kan ha fastsatt egne regler for regulering av sitt ansvar overfor sine medlemmer og kunder mv. med større eller mindre grad av ansvarsfraskrivelse. Foretaket er ikke ansvarlig for tilfeller hvor forsinkelse eller uteblivelse skyldes at penge- eller verdipapiroppkjøret er suspendert eller opphørt som følge av forhold utenfor Foretakets kontroll.

Begrensninger i Foretakets ansvar utover det som er angitt over, kan følge av særskilt avtale med Kunden.

Dersom regelverk eller offentlige myndigheter pålegger Kunden å være registrert med Legal Entity Identifier (LEI) er det Kundens ansvar å anskaffe og opprettholde denne. Kunden skal holde Foretaket skadesløs for eventuelle tap, krav og kostnader som Foretaket blir påført som følge av at plikten til å anskaffe og opprettholde LEI ikke overholdes.

21 Tilbakeholdelse av skatter med videre

Ved handel i utlandet kan Foretaket i henhold til lov, forskrift eller skatteavtale være pålagt å holde tilbake beløp tilsvarende ulike former for skatter eller avgifter. Det samme

kan gjelde for handel i Norge på vegne av utenlandske kunder. Der slik tilbakeholdelse skal skje, kan Foretaket foreta en foreløpig beregning av det aktuelle beløp og holde dette beløpet tilbake. Når endelig beregning foreligger fra kompetent myndighet, skal eventuelt for mye tilbakeholdt skatt utbetales Kunden så snart som mulig. Det vil være Kunden som har plikt til å fremskaffe den nødvendige dokumentasjon for dette og for at dokumentasjonen er korrekt.

22 Avslutning av forretningsforholdet

Handler eller transaksjoner som ligger til oppgjør ved avslutning av forretningsforholdet skal avsluttes og gjennomføres så snart som mulig. Ved avslutning av forretningsforholdet skal Foretaket gjennomføre et sluttoppgjør der Foretaket er berettiget til å motregne i Kundens tilgodehavende for Foretakets tilgodehavende herunder for kurtasje, skatter, avgifter, renter med videre.

23 Sikkerhetsstillelse

Foretaket er medlem av Verdipapirforetakenes sikringsfond i samsvar med gjeldende lovgivning.

Sikringsfondet skal gi dekning for krav som skyldes dets medlemmers manglende evne til å tilbakebetale penger eller levere tilbake finansielle instrumenter som oppbevares, administreres og forvaltes av medlemmene i forbindelse med utøvelse av investeringstjenester og/eller visse tilleggstjenester. Dekning ytes med inntil kroner 200.000 per kunde.

Sikkerheten dekker ikke krav som stammer fra transaksjoner omfattet av rettskraftig straffedømme om hvitvasking av penger eller kunder som har ansvar for eller har dratt fordel av forhold som vedrører Foretaket, når slike forhold har forårsaket Foretakets økonomiske vanskeligheter eller bidratt til en forverring av Foretakets økonomiske situasjon. Sikkerheten dekker heller ikke krav fra finansinstitusjoner, kredittinstitusjoner, forsikringselskaper verdipapirforetak, verdipapirfond og andre foretak for kollektiv forvaltning, pensjonskasser og pensjonsfond, samt fra eventuelle konsernselskaper til Foretaket.

24 Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

Foretaket er underlagt lov om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering (hvitvaskingsloven) med tilhørende forskrift. Lovens formål er å forebygge og avdekke hvitvasking og terrorfinansiering, og Foretaket er etter loven ilagt en del plikter. Foretaket er pliktig å utføre kundetiltak ved opprettelse av kundeforholdet og foreta løpende oppfølging av Kunden underveis i kundeforholdet. Som ledd i utføring av kundetiltak må Foretaket innhente og bekrefte opplysninger fra Kunden, blant annet innhentning av personalia, beskrivelse av Kundens virksomhet, bekreftelse av Kundens identitet, dokumentasjon av eventuelle fullmaktsforhold, opplysninger om reell rettighetshaver og/eller politisk eksponert person, opplysninger om kundeforholdets formål og art, samt opplysninger om formuens og midlenes opprinnelse.

Kunden er forpliktet til å gi opplysninger i tråd med hvitvaskingsregelverket, slik at Foretaket kan oppfylle sine plikter i henhold til hvitvaskingsloven, slik den til enhver tid gjelder.

Kunden anses å være kjent med og aksepterer at Foretaket er forpliktet til en løpende oppfølging av kundeforholdet ved blant annet å overvåke at transaksjoner som utføres i kundeforholdet, er i samsvar med de innhentede opplysninger om Kunden, Kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art. Videre er kundene kjent med og aksepterer at Foretaket er forpliktet til løpende gjennom kundeforholdet å be Kunden om slike opplysninger som er nødvendige for at Foretaket skal etterleve sine forpliktelser etter den nevnte lovgivning. Dersom Kunden ikke gir de opplysninger som Foretaket er forpliktet til å innhente, kan foretaket avvikle kundeforholdet.

Kunden er kjent med at Foretaket er eller kan være forpliktet til å gi offentlige myndigheter alle relevante opplysninger knyttet til kundeforholdet eller enkelttransaksjoner. Dette kan skje uten at Kunden opplyses om at slike opplysninger er gitt.

25 Sanksjoner

Foretaket er underlagt lover og reguleringer som kan innebære plikt for Foretaket til å følge sanksjoner. Foretaket er derfor forhindret fra å ha kundeforhold til selskaper eller personer som er sanksjonerte eller som samarbeider med selskaper eller personer som er sanksjonerte.

26 Opplysningsplikt overfor myndigheter, klageorgan og andre

Foretaket vil uaktet lovbestemt taushetsplikt gi informasjon om Kunden, Kundens transaksjoner, innstående på klientkonto og annet til de myndighetsorganer som måtte kreve dette i medhold av gjeldende rett.

Kunden anses å ha samtykket i at opplysninger som er undergitt taushetsplikt også kan gis til dem som måtte kreve dette i medhold av lov, forskrift eller andre regler fastsatt for disse organer. Likeledes anses Kunden for å ha samtykket i at slike opplysninger kan meddeles Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd eller Finansklagenemnda der dette er påkrevet for behandlingen av klagesaker.

27 Tolkning

I tilfelle motstrid med lovgivning som kan fravikes ved avtale skal Alminnelige Forretningsvilkår ha forrang. I tilfeller der det henvises til lovgivning, andre regler eller disse Alminnelige Forretningsvilkår skal dette forstås slik disse lover, regler og Alminnelige Forretningsvilkår til enhver tid gjelder.

28 Kundeklager

Kunden kan inngi klage til Foretaket. Det bør klart fremgå at det dreier seg om en klage. Foretakets retningslinjer for behandling av kundeklager er tilgjengelige på Foretakets hjemmeside.

Dersom Kunden ikke er tilfreds med klagebehandlingen hos Foretaket, kan Kunden bringe klagen inn for Verdipapirforetakenes Forbunds Etske Råd i samsvar med de etiske normer og behandlingsreglene for saker i henhold til de etiske normer. Dersom Finansklagenemnda behandler denne type klage kan klagen alternativt bringes inn for denne klageordningen. Foretaket kan gi nærmere informasjon om klagebehandlingen for de enkelte produkter.

Utenlandske kunder, herunder nordmenn hjemmehørende i utlandet, som kan påberope seg lover eller regler som gir beskyttelse mot rettsforfølgelse fra Foretaket i relasjon til sine forpliktelser overfor Foretaket, fraskriver seg denne retten så langt dette ikke er i direkte strid med de aktuelle lover eller regler.

29 Vernetting, lovvalg og tvisteløsning

Twister i forholdet mellom Kunden og Foretaket, herunder tvister som står i forbindelse med de Alminnelige Forretningsvilkårene skal løses etter norsk rett med Hordaland tingrett som (ikke-eksklusivt) vernetting. Kunder med utenlandsk vernetting fraskriver seg enhver eventuell rett til å motsette seg at søksmål som har tilknytning til disse Alminnelige Forretningsvilkår fremmes for Hordaland tingrett. Kunder med vernetting i utlandet kan, uavhengig av overnevnte, saksøkes av Foretaket ved slikt vernetting dersom Foretaket ønsker dette.

31 Behandling av personopplysninger

Foretaket ved daglig leder er behandlingsansvarlig for personopplysninger.

Personopplysninger vil bli behandlet i samsvar med gjeldende lover og forskrifter. Formålet med behandlingen av personopplysninger er gjennomføring av de avtaler som inngås mellom Foretaket og Kunden, administrasjon, fakturering/oppgjør samt markedsføring av investeringsprodukter og -tjenester.

Personopplysninger kan ved lovbestemt opplysningsplikt bli utlevert til offentlige myndigheter. Dette gjelder også ved myndighetsrapportering av transaksjoner i samsvar med gjeldende regler.

Kunden kan be om informasjon om hvilken behandling Foretaket foretar, og hvilke opplysninger som er registrert. Kunden kan kreve retting av uriktige eller mangelfulle opplysninger, samt kreve sletting av opplysninger når formålet med behandlingen er gjennomført og opplysningene ikke kan brukes/arkiveres til annet formål.